

Aprēķinātā koku ciršanas maksimāli pieļaujamā apjoma rezultātu novērtēšana

Mg.sc.ing. Salvis Daģis LLU

Dr.silv. Dagnis Dubrovskis LLU

Darba uzdevums

- Novērtēt, vai VMD aprēķinātie maksimālie ciršanas apjomi (MCA) ir ilgtspējīgi;
- Vērtēšanā izmantot meža apsaimniekošanas stratēģisko lēmumu atbalsta sistēmu MESTRA;
- Aprēķinos izmantot VMD Meža valsts reģistra datus

Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas kritēriji un indikatori

MK [30.07.2013.](#) noteikumi Nr.434)

- **augošu koku krāja**
(koksnes ieguvei pieejamā un nepieejamā augošu koku krāja)
- **mežaudžu vecumstruktūra**
(mežaudžu platība un krāja pa valdošajām koku sugām un vecuma desmitgadēm)
- **oglekļa uzkrājums**
(meža augsnē un koksnes biomasā uzkrātais ogleklis)
- **pieaugums un koksnes ieguve**
(koksnes ikgadējais pieaugums, koksnes ieguves apjoms un to attiecība koksnes ieguvei pieejamās platībās)
- **apaļie kokmateriāli**
(pārdoto apaļo kokmateriālu apjoms un vērtība)
- **kopējie ienākumi**
(mežsaimniecības, kokrūpniecības un mēbeļu ražošanas uzņēmumu peļņa un neto apgrozījums)
- **meža nozares darbaspēks**
(nodarbināto skaits, darba samaksa un sociālie maksājumi mežsaimniecībā, kokrūpniecībā un mēbeļu ražošanā)

Meža resursu ilgtspējīgas
apsaimniekošanas stratēģisko
Lēmumu pieņemšanas atbalsta
sistēma

„MESTRA”

MEŽA
ATTĪSTĪBAS
FONDS

Meža apsaimniekošanas optimizācijas uzdevuma ierobežojumi

- Vecumklašu struktūras izlīdzināšana atbilstoši VMD aprēķinātajiem MCA (maksimāliem ciršanas apjomiem)
- Tīrās tagadnes vērtības maksimizēšana
- Noturīgu tīro ienākumu profila nodrošināšana

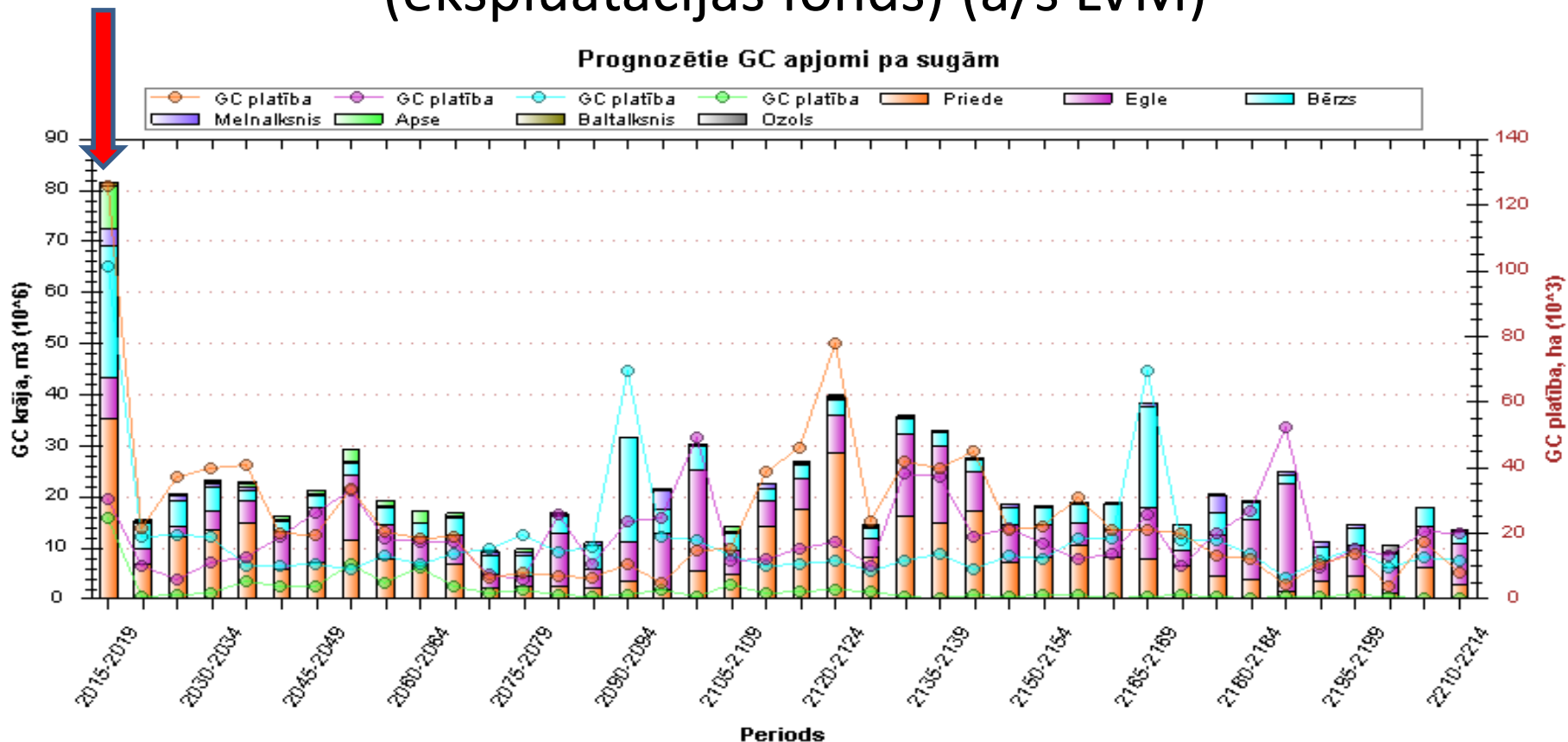
Aprēķinos izmantoti 2013.gada CSP un A/S LVM dati. Pieņemtā peļņas procentu likme 4.24%

**Koku ciršanas maksimāli pieļaujamais
apjoms sadalījumā pa
apsaimniekotājiem:**

*Akciju sabiedrības “Latvijas Valsts
meži” valdījumā esošajos mežos.*

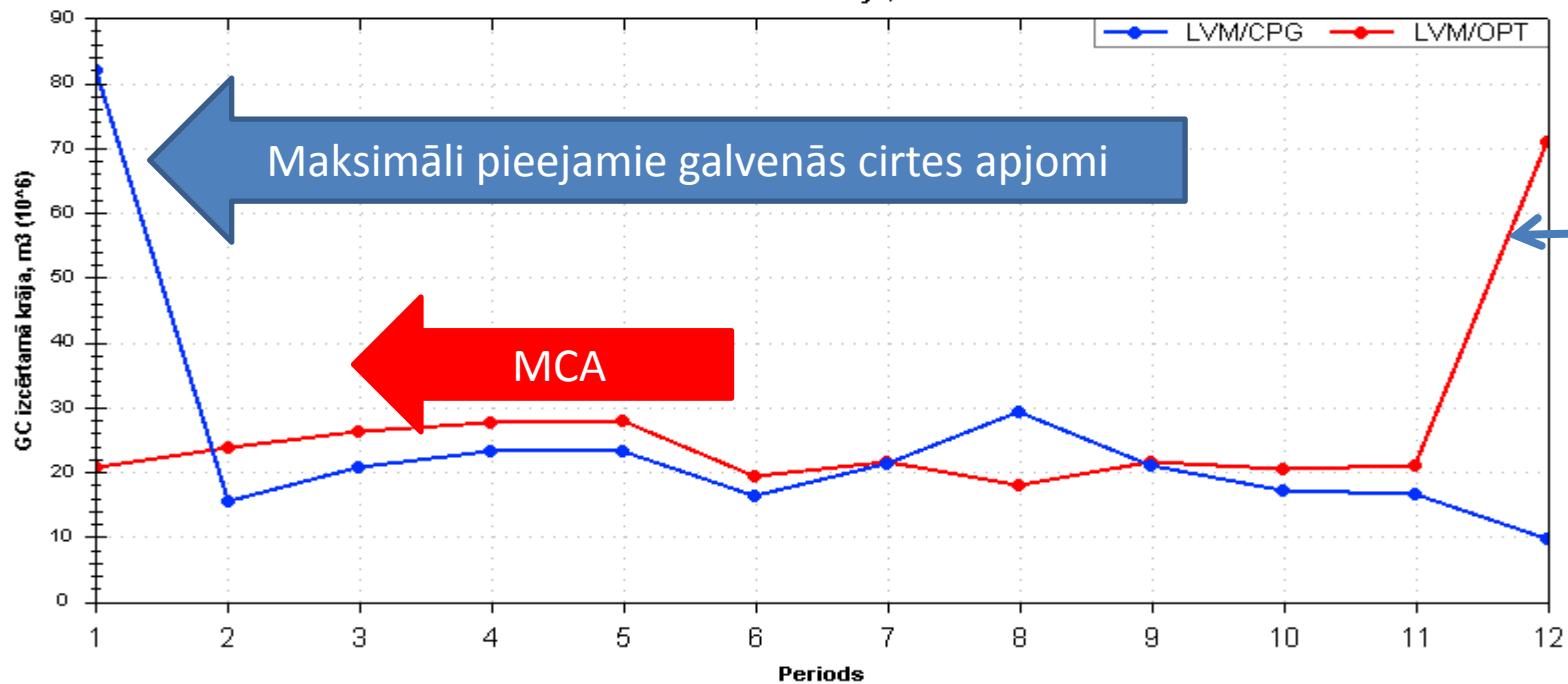
Aprēķinos nav iekļauti meži, kuros, aizliegta mežsaimnieciskā darbība,
aizliegta kopšanas cirte un galvenā cirte vai aizliegta galvenā cirte.

Galvenajai izmantošanai pieejamie resursi (eksploatācijas fonds) (a/s LVM)

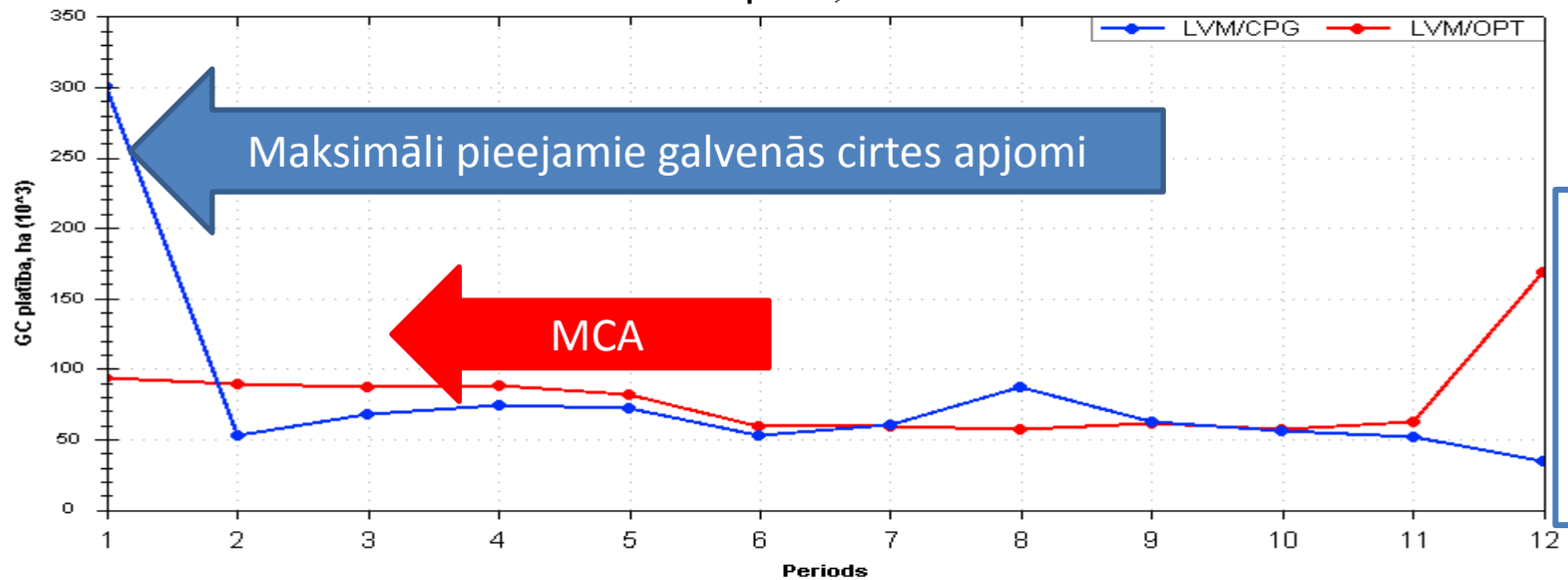

Ekspluatācijas fonda krāja,	Ekspluatācijas fonda platība,	Aprēķinātie ciršanas apjomi,	Aprēķinātie ciršanas apjomi,	Aprēķinātā galvenās cirtes platība no pieejamās,	Aprēķinātā galvenās cirtes krāja no pieejamās,
m ³	ha	m ³	ha	%	%
81811225	300658	23432047	88135.1	29.31	28.64

GC izcērtamā krāja, m3

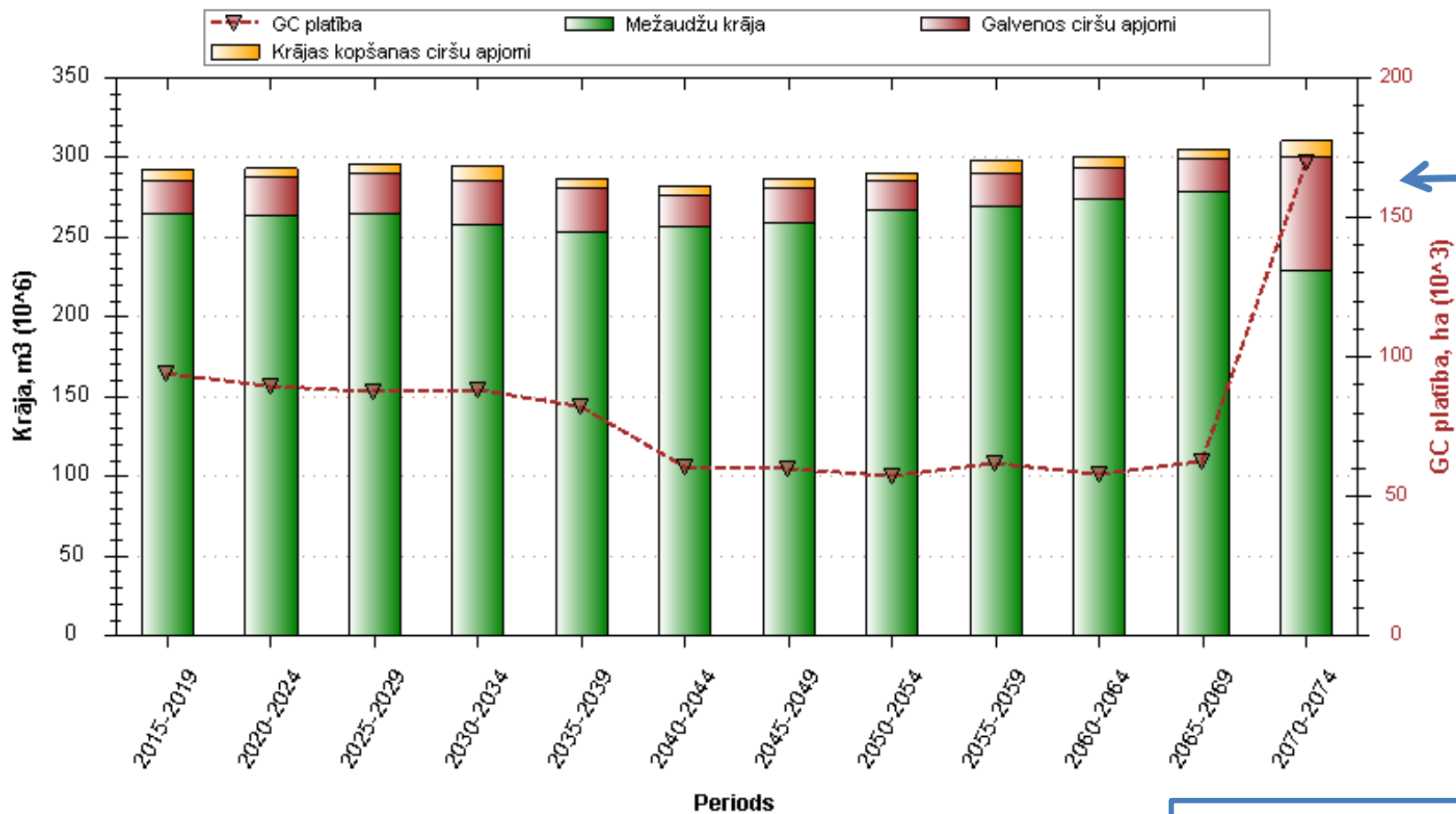
GC platība, ha

Pēdējā pārskata perioda kopējais ekspluatācijas fonds

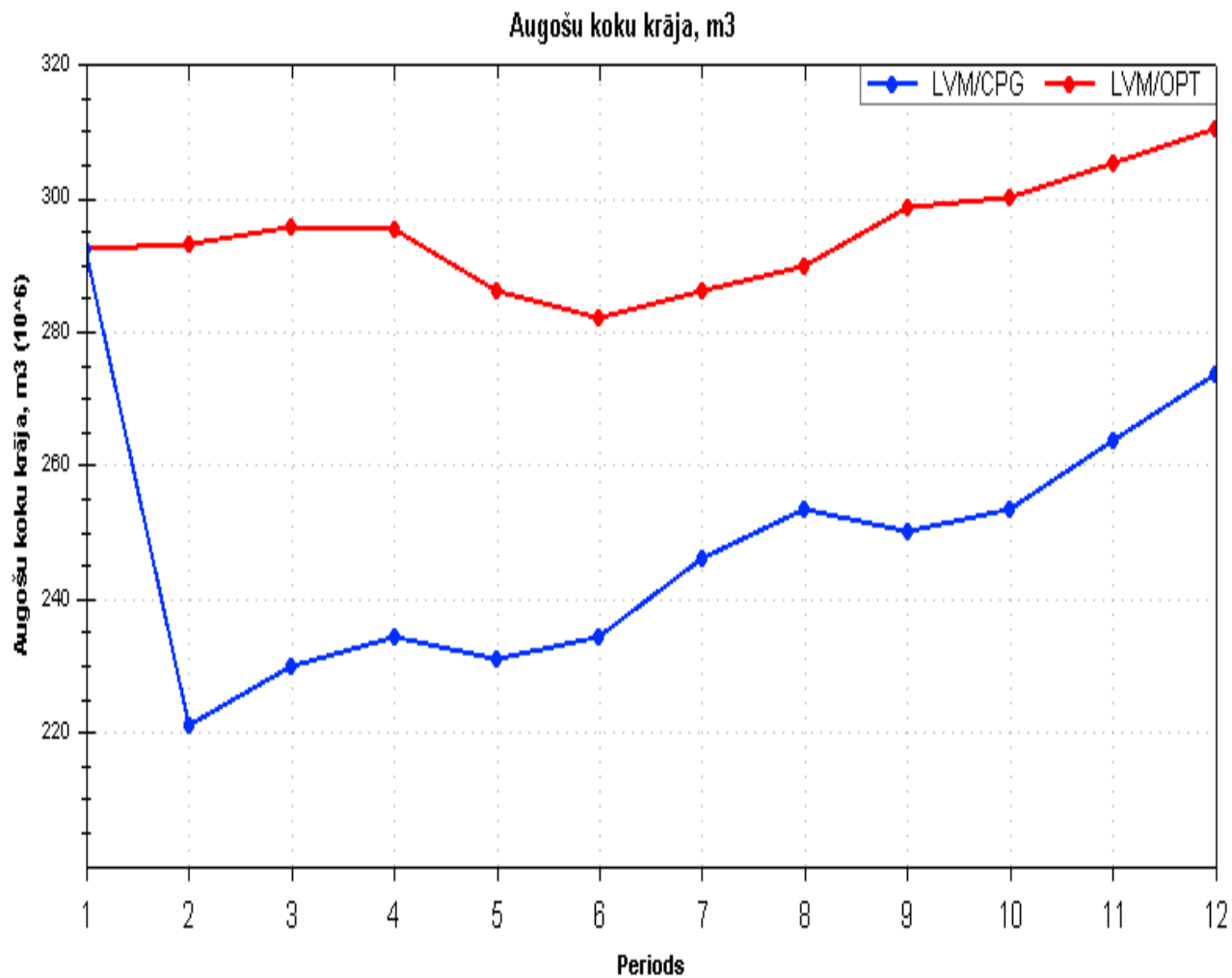
PROGNOZĒTĀ KOPĒJĀ KRĀJA ATBILSTOŠI VMD MCA APRĒĶINĀTAJAM (PROGNOZES)

Prognozētā koksnes kopkrājas dinamika

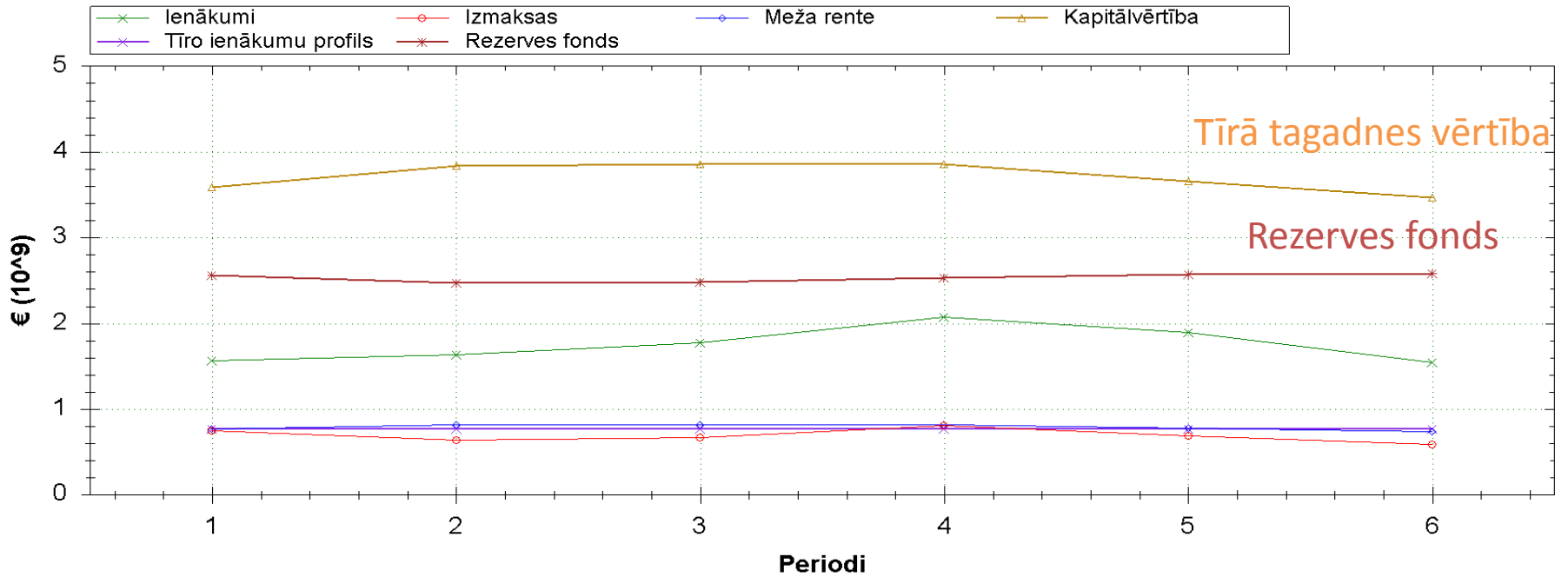

Pēdējā pārskata perioda kopējais ekspluatācijas fonds

Periods	Kopējā krāja atbilstoši MCA,ha
1	292 286 653.76
2	293 066 621.77
3	295 656 287.54
4	295 223 186.06
5	286 171 488.77
6	281 941 515.71
7	286 126 307.35
8	289 918 892.84
9	298 503 287.81
10	300 152 084.61
11	305 358 465.49
12	310 318 241.43
	294 560 252.76

Kapitālvērtība

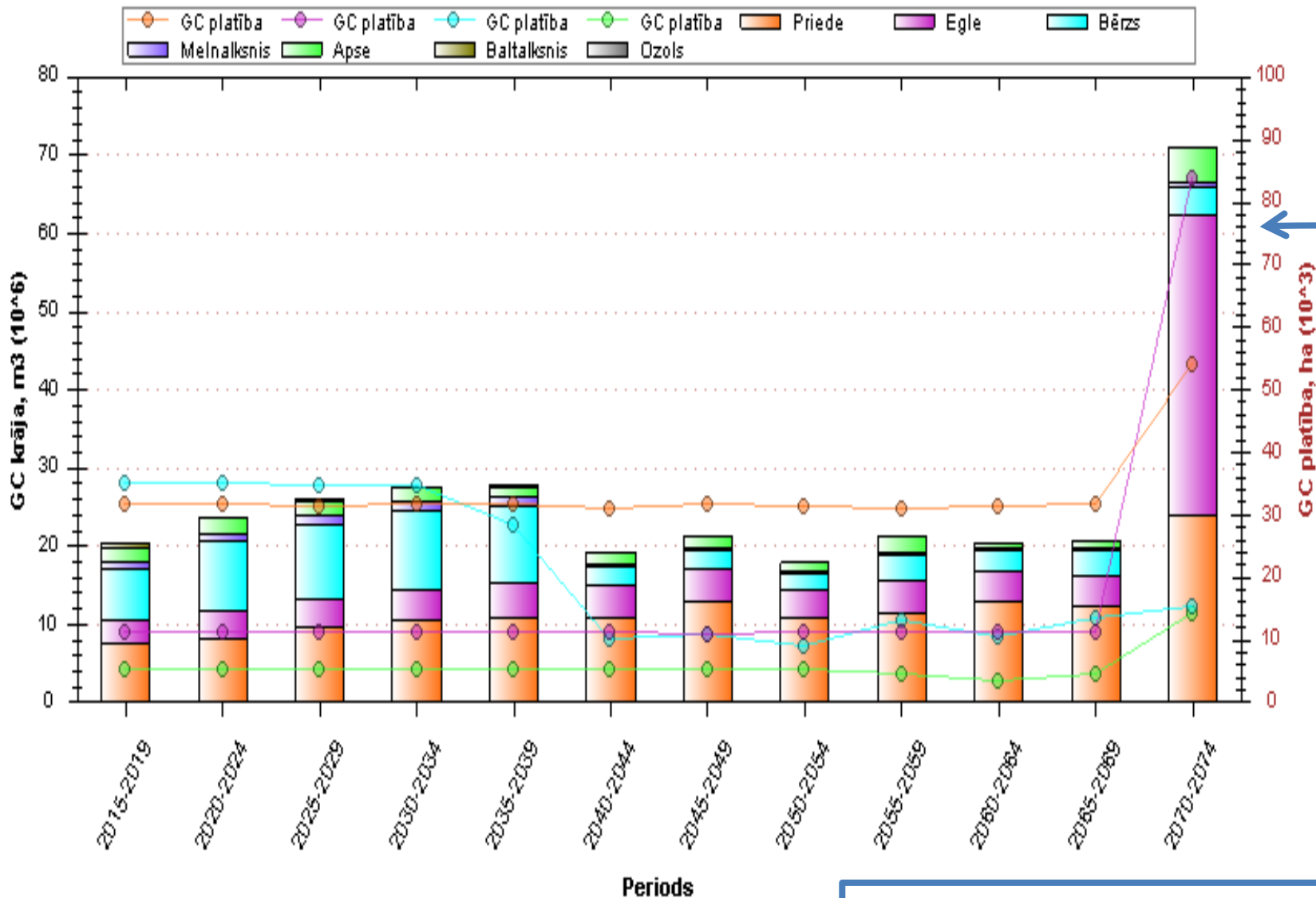
Nr	Periods (gadi)	Ienākumi (€)	Izmaksas (€)	Tīrie ienākumi (€)	Kapitālvērtība (€)	Meža rente (1g.)(€)	Rezerves fonds(€)
1	2015-2019	1 563 593 358	747 076 910	816 516 448	3 588 659 820	152 159 176	2 556 016 666
2	2020-2024	1 637 057 373	636 574 257	1 000 483 116	3 832 081 749	162 480 266	2 466 530 875
3	2025-2029	1 770 719 184	669 610 280	1 101 108 904	3 852 628 652	163 351 455	2 474 088 756
4	2030-2034	2 073 082 286	803 853 907	1 269 228 379	3 856 888 652	163 532 079	2 529 471 464
5	2035-2039	1 891 519 356	687 825 346	1 203 694 010	3 650 661 847	154 788 062	2 573 191 044
6	2040-2044	1 539 951 539	586 335 161	953 616 378	3 467 052 579	147 003 029	2 576 105 278

Prognozētā ciršanas apjomu dinamika

Perioda Nr	Periods, gadi	Paliekošā krāja, m ³	Izcērtamā krāja, m ³	KKC krāja, m ³	GC krāja, m ³	GC platība, ha
1.	2015-2019	264 533 834	27 752 832	7 075 685	20 677 147	93 885
2.	2020-2024	263 977 096	29 089 539	5 252 339	23 837 200	89 232
3.	2025-2029	264 277 798	31 378 502	5 269 125	26 109 377	87 544
4.	2030-2034	257 881 487	37 341 712	9 597 803	27 743 909	88 128
5.	2035-2039	253 352 640	32 818 862	4 937 372	27 881 490	82 202
6.	2040-2044	256 306 617	25 634 912	6 220 238	19 414 674	60 151
7.	2045-2049	259 531 488	26 594 832	5 121 845	21 472 987	59 636
8.	2050-2054	266 977 428	22 941 477	4 909 436	18 032 041	57 322
9.	2055-2059	269 108 361	29 394 939	7 972 930	21 422 009	61 525
10.	2060-2064	273 500 560	26 651 538	6 227 597	20 423 941	57 403
11.	2065-2069	278 050 778	27 307 699	6 420 283	20 887 416	62 278
12.*	2070-2074	229 341 567	80 976 687	9 965 051	71 011 635	169 103
		3 136 839 653	397 883 530	78 969 703	318 913 826	968 409

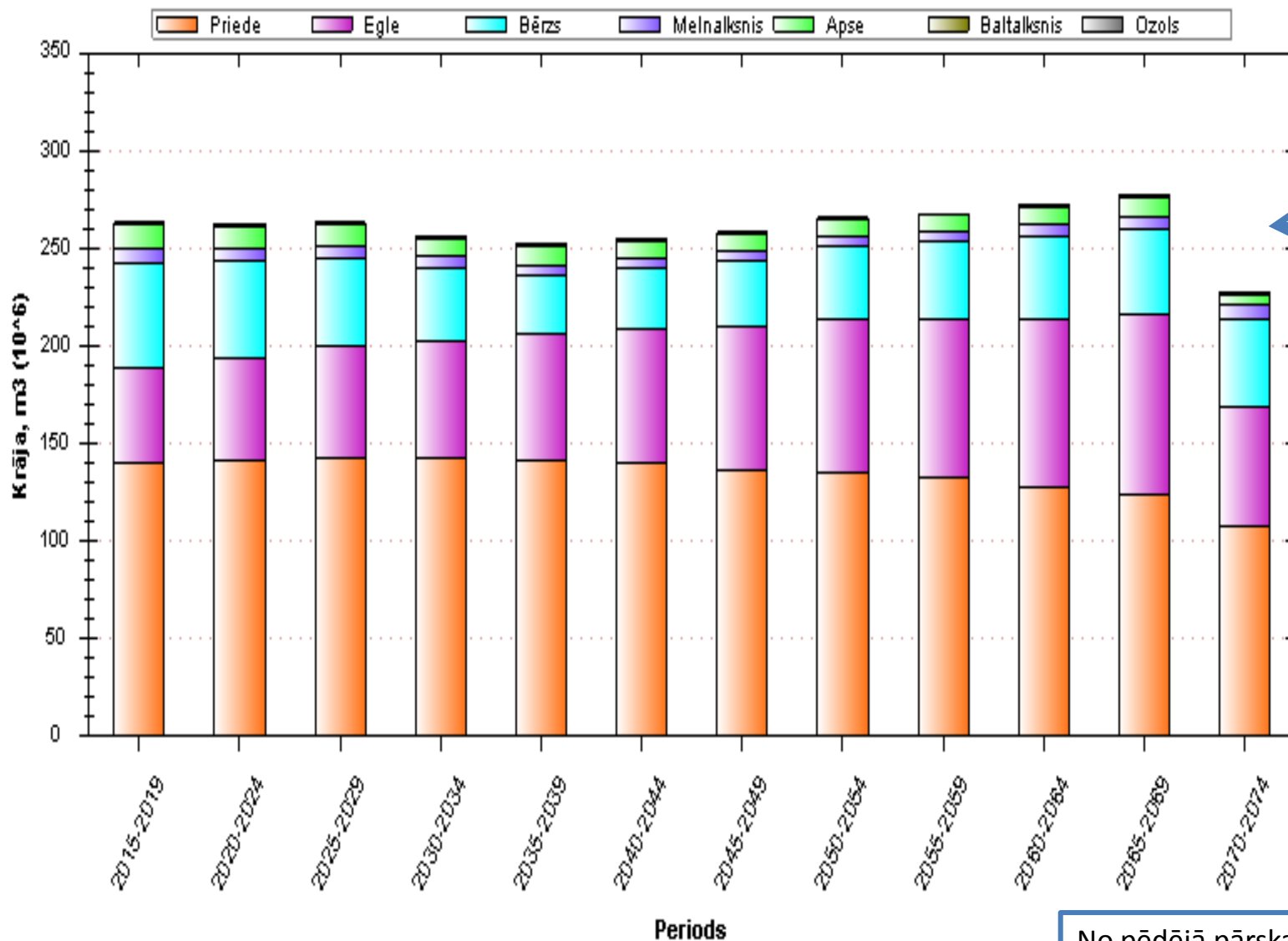
12.Perioda galvenās cirtes platībā ieskaitīts viss ekspluatācijas fonds (pēc prognozētā stāvokļa uz 2070.gadu)

Prognozētie GC apjomi pa sugām

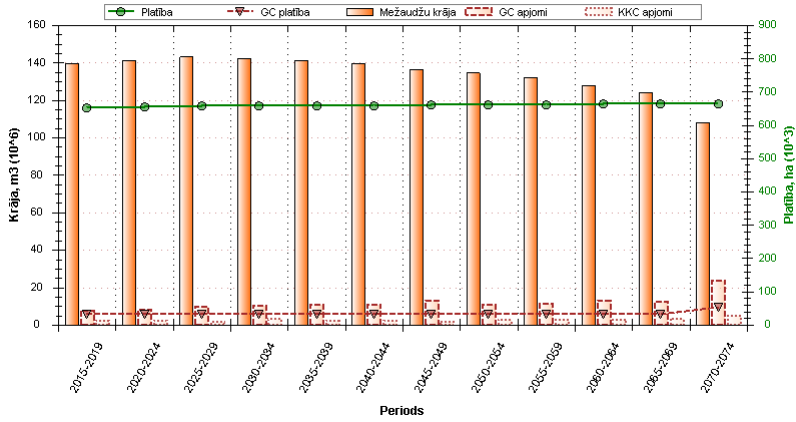
12. perioda galvenās cirtes platībā ieskaitīts viss ekspluatācijas fonds (pēc prognozētā stāvokļa uz 2070.gadu)

Prognozētā mežaudžu krāja pa sugām

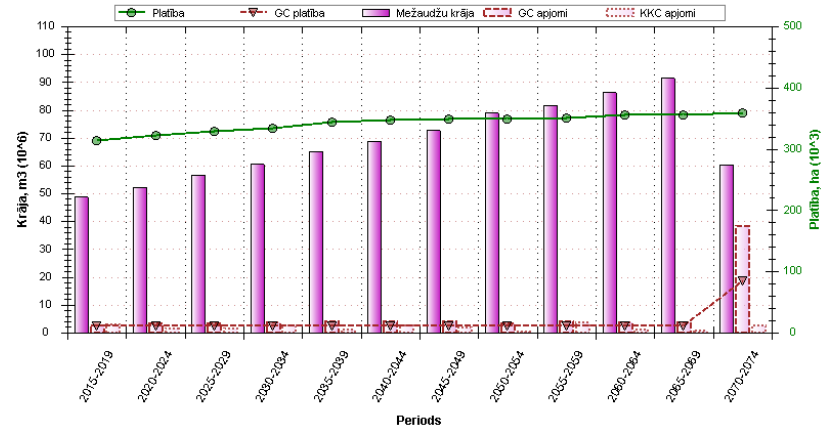

No pēdējā pārskata perioda atņemts kopējais ekspluatācijas fonds

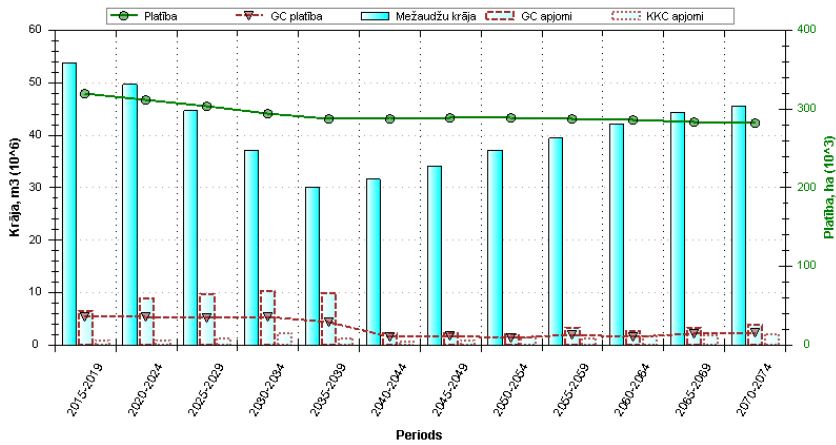
Sugas 'Priede' kopējās krājas un aizņemtās platības dinamika

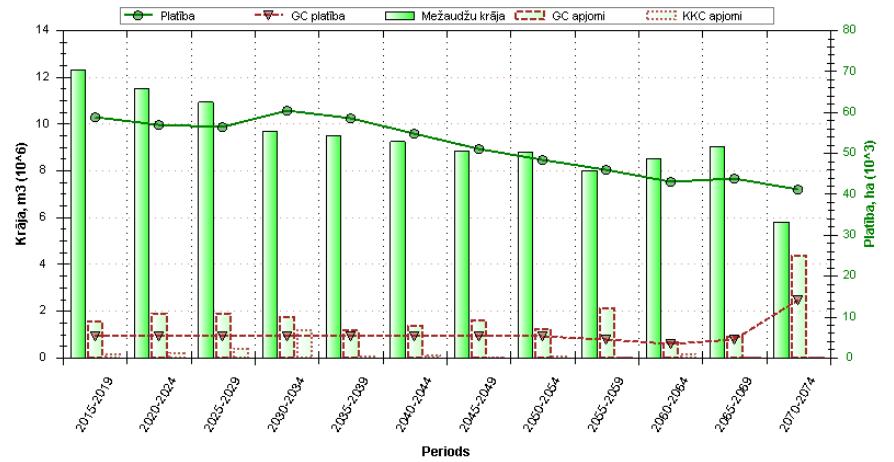
Sugas 'Egle' kopējās krājas un aizņemtās platības dinamika

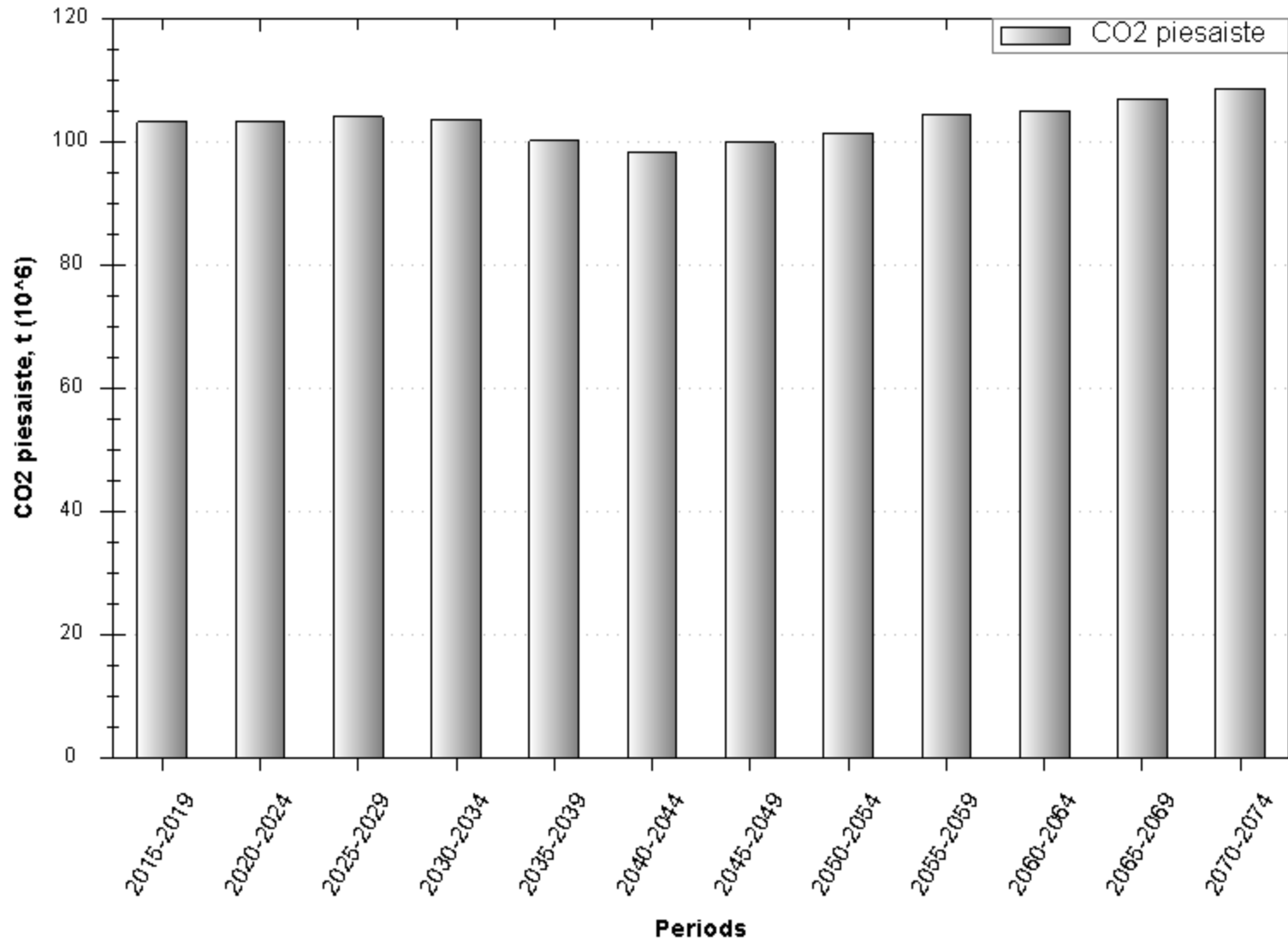
Sugas 'Bērzs' kopējās krājas un aizņemtās platības dinamika

Sugas 'Apse' kopējās krājas un aizņemtās platības dinamika

CO2 piesaiste

MCA EKONOMISKO INDIKATORU SALĪDZINĀJUMS

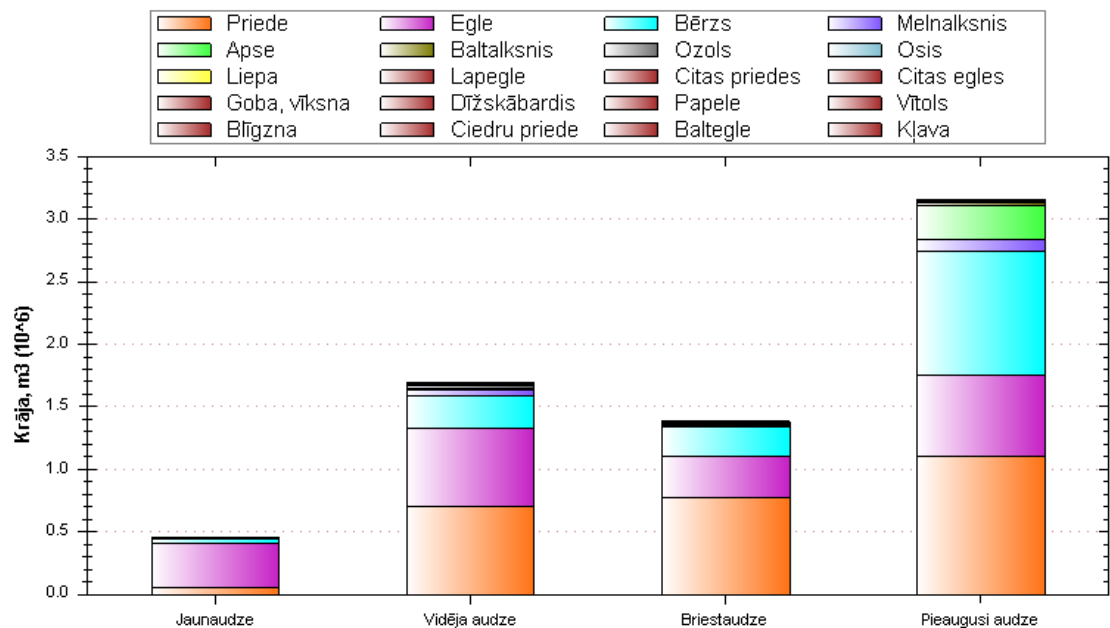
Apsaimniekotājs	Likvidās krājas pieaugums, m ³ /ha gadā	Krājas pieaugums, % no kopējās krājas	Galvenās cirtes intensitāte, % no kopējās krājas	Rente, € no ha gadā	Augošu koku vērtības ikgadējais pieaugums, %	Augošu koku vidējā vērtība, €/m ³
LVM	4.44	2.74	1.4	69.42/ 95.57	2.6	19.45
Meža pētīšanas stacija	5.13	2.54	1.5	81.13	2.2	24.4
VARAM	2.94	1.63	1.0	81.58	1.3	24.45

Ja saimniecībā ir izlīdzināta vecumklašu struktūra, tad ikgadējie meža izmantošanas apjomi ir 2% no kopējās krājas (Normālā meža teorija)

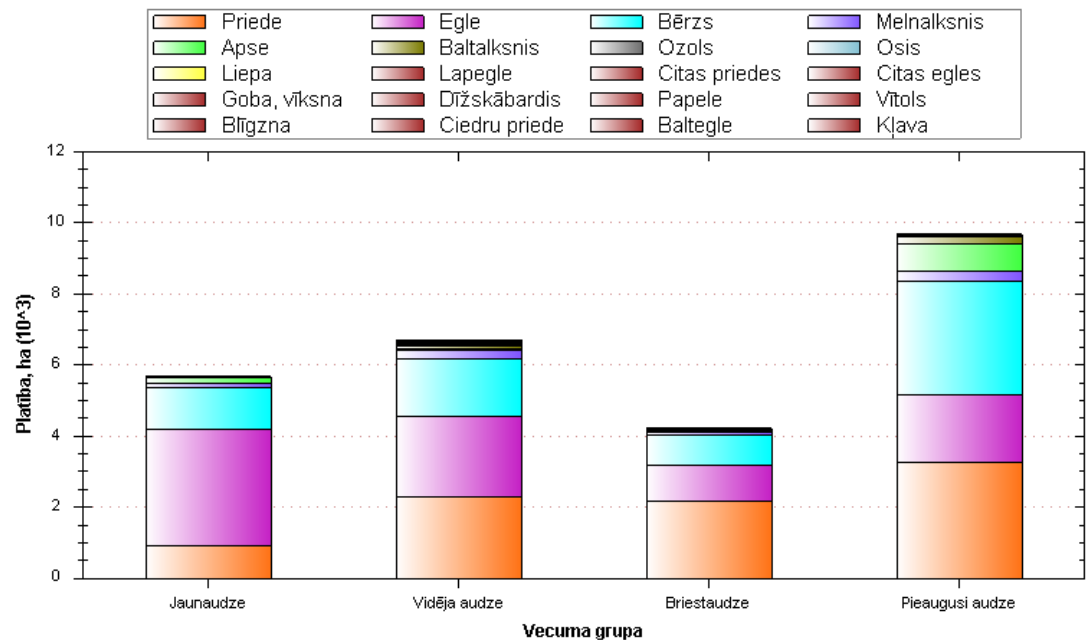
Koku ciršanas maksimāli pieļaujamais apjoms sadalījumā pa apsaimniekotājiem:

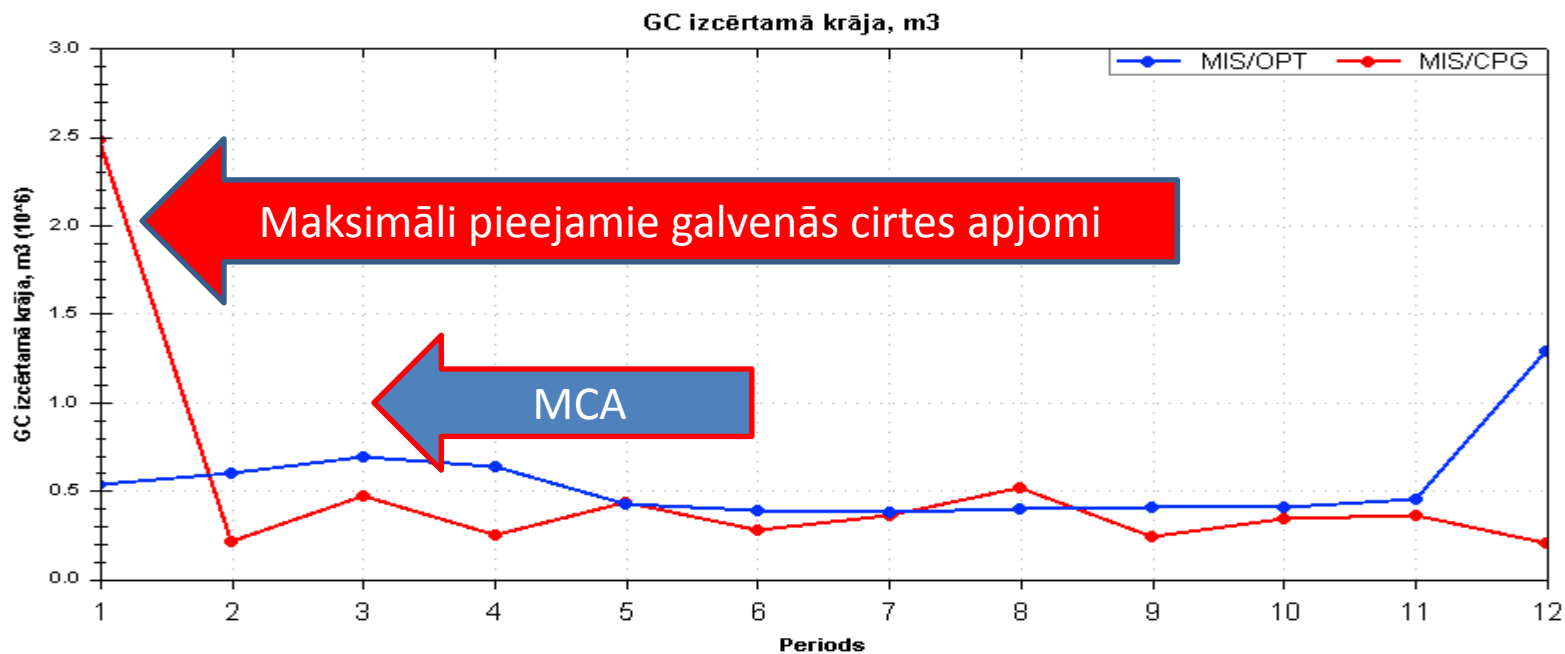
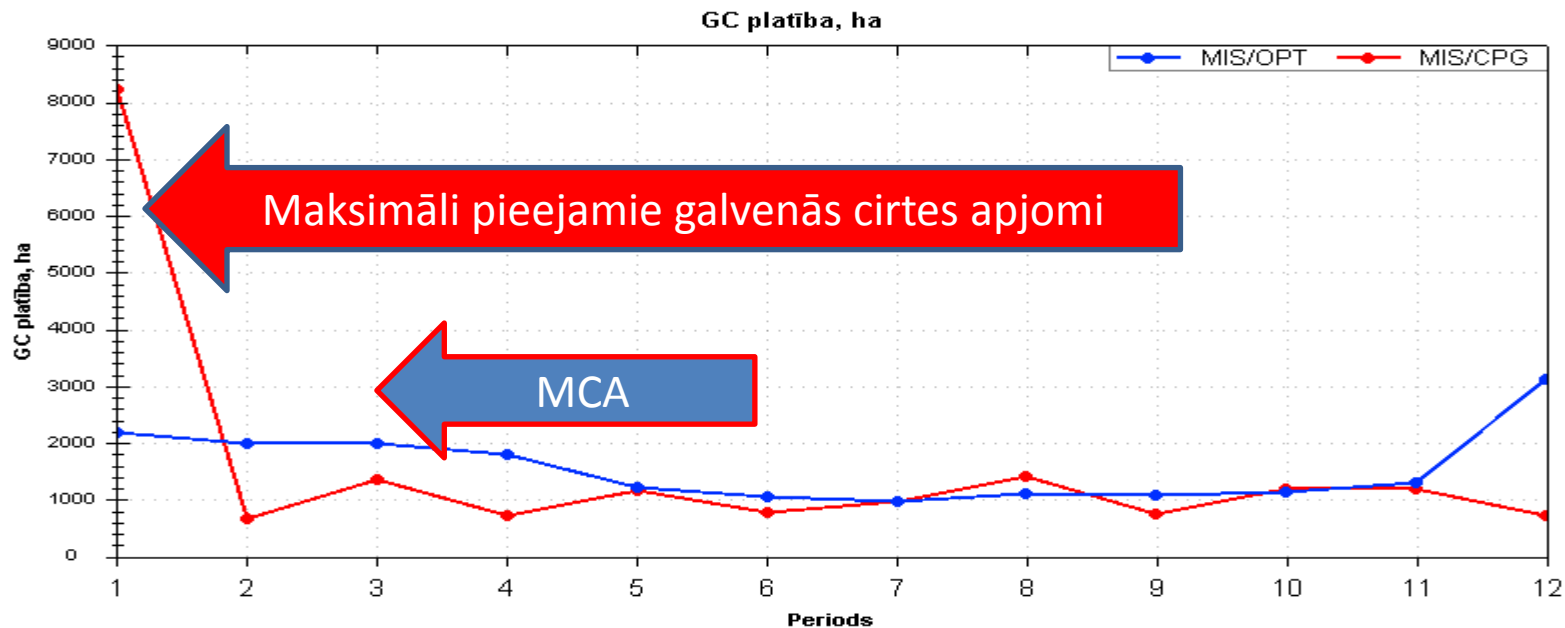
- Valsts zinātniskās izpētes meži.
- Aprēķinos nav iekļauti meži, kuros, aizliegtā mežsaimnieciskā darbība, aizliegtā kopšanas cirte un galvenā cirte vai aizliegtā galvenā cirte.

Sugu sadalījums pa vecuma grupām

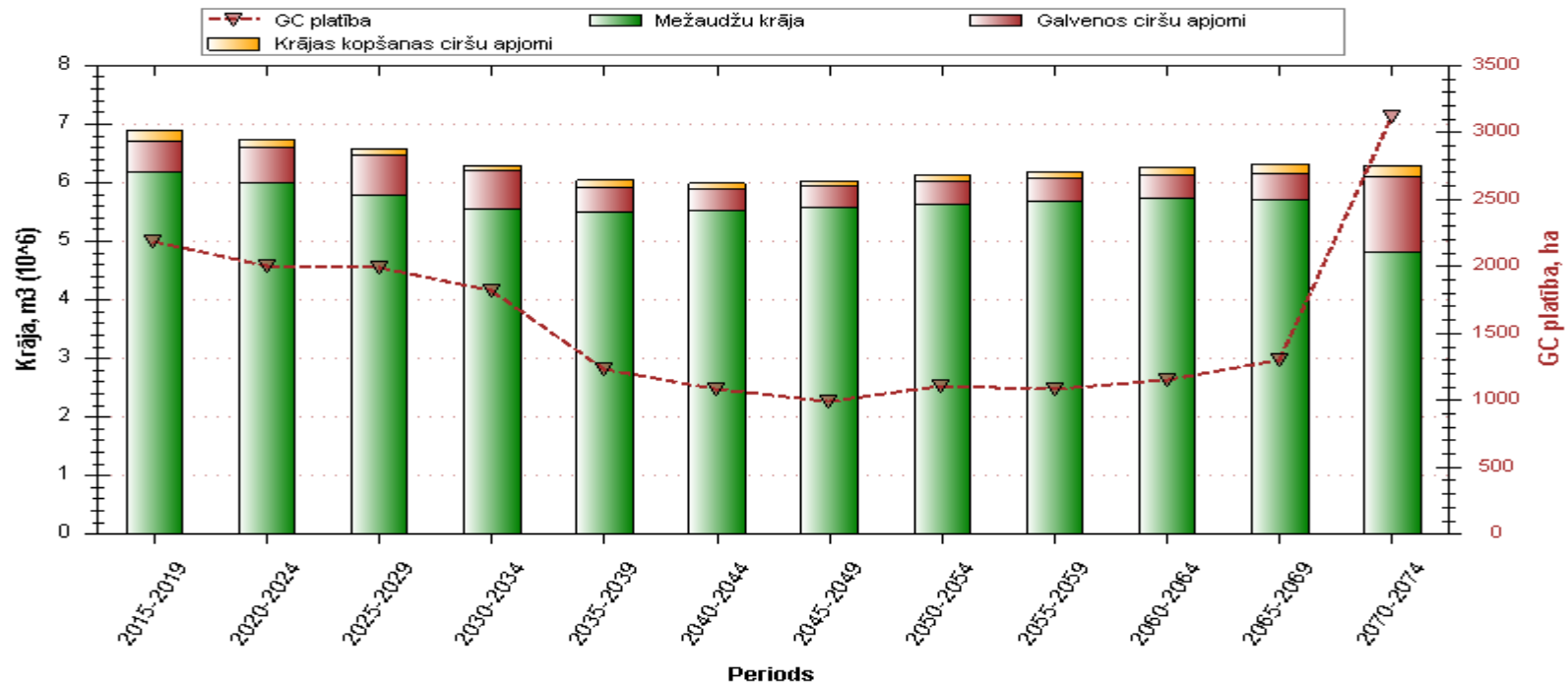

Sugu sadalījums pa vecuma grupām

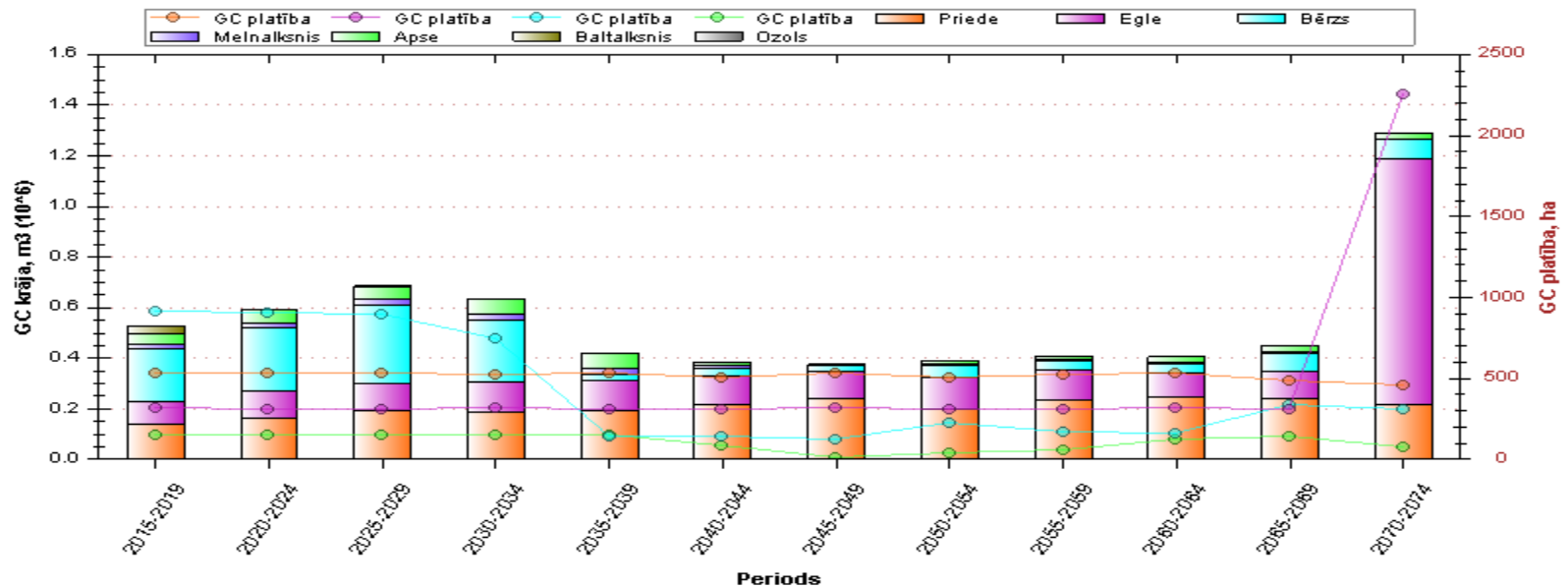

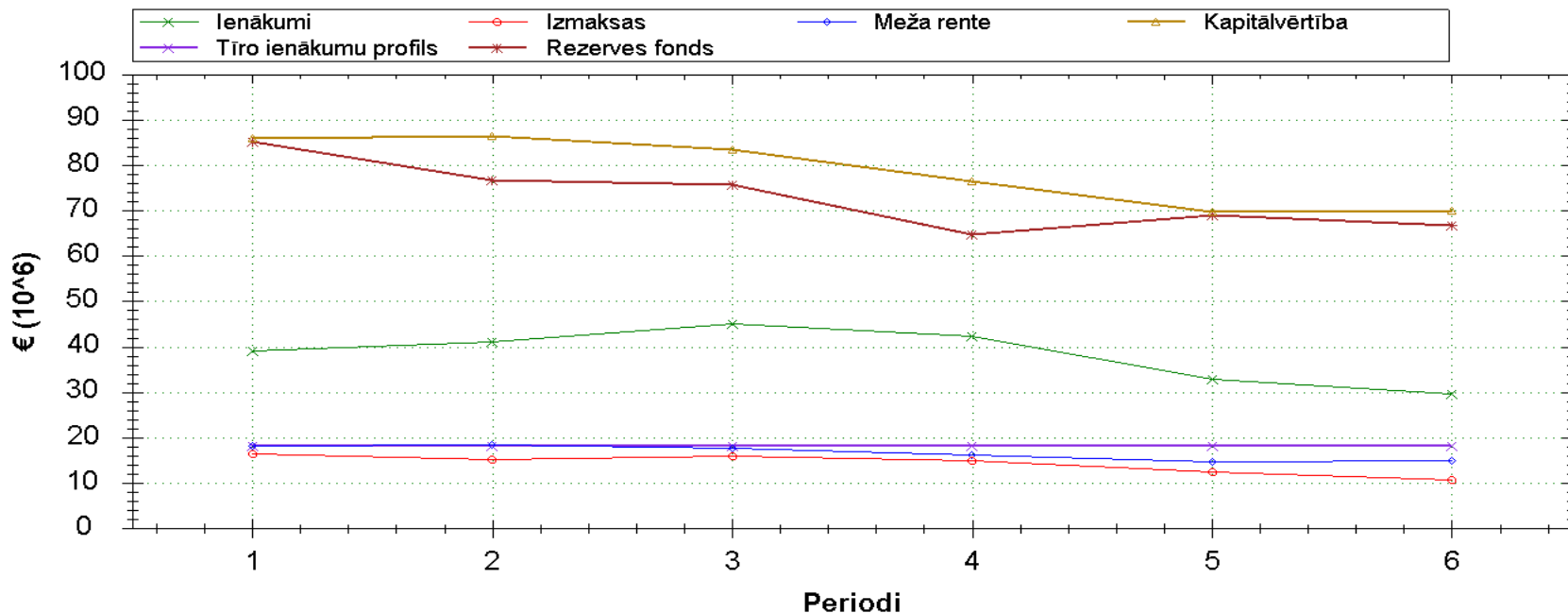
Prognozētā koksnes kopkrājas dinamika

Prognozētie GC apjomi pa sugām

Kapitālvērtība

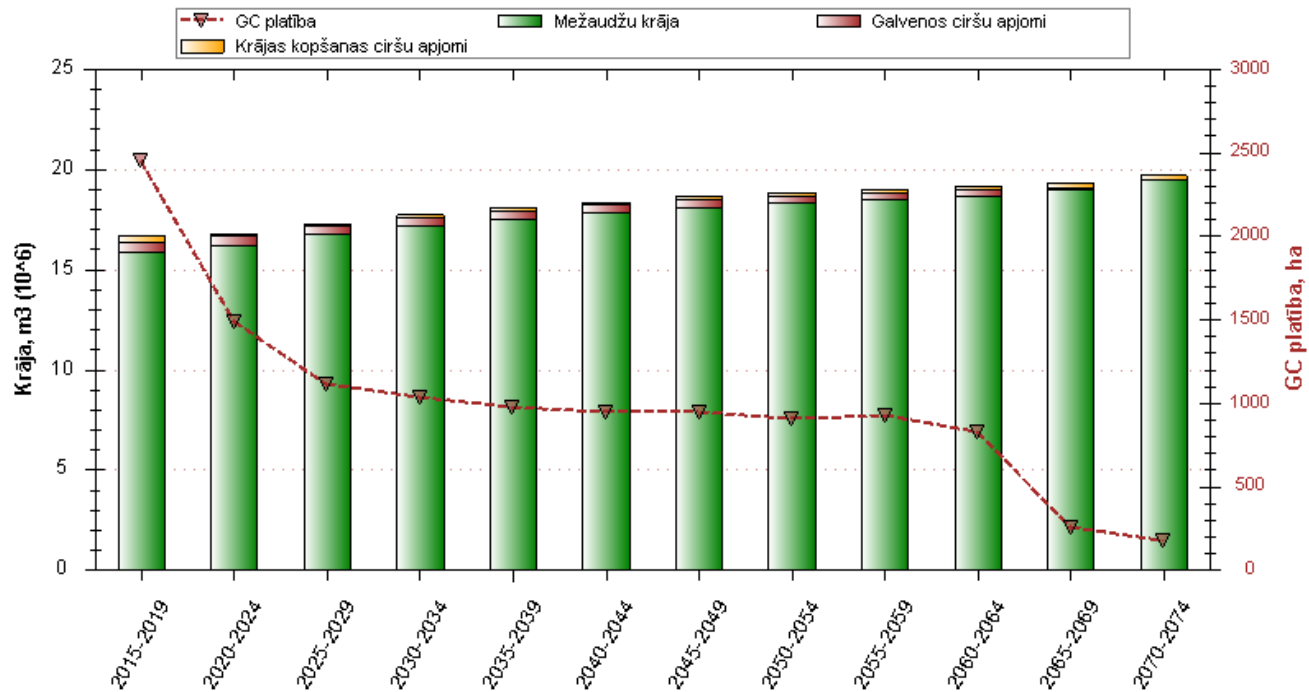

Nr	Periods (gadi)	Ienākumi (€)	Izmaksas (€)	Tīrie ienākumi (€)	Kapitālvērtība (€)	Meža rente (1g.)(€)	Rezerves fonds(€)
1	2015-2019	38 917 679	16 363 095	22 554 584	85 744 116	3 635 551	84 984 234
2	2020-2024	40 908 308	15 086 925	25 821 383	86 278 926	3 658 226	76 693 916
3	2025-2029	45 121 316	15 921 025	29 200 291	83 320 599	3 532 793	75 705 986
4	2030-2034	42 338 474	14 968 771	27 369 703	76 324 124	3 236 143	64 657 588
5	2035-2039	32 833 058	12 381 327	20 451 731	69 541 537	2 948 561	69 016 617
6	2040-2044	29 648 251	10 549 173	19 099 078	69 976 936	2 967 022	66 594 716

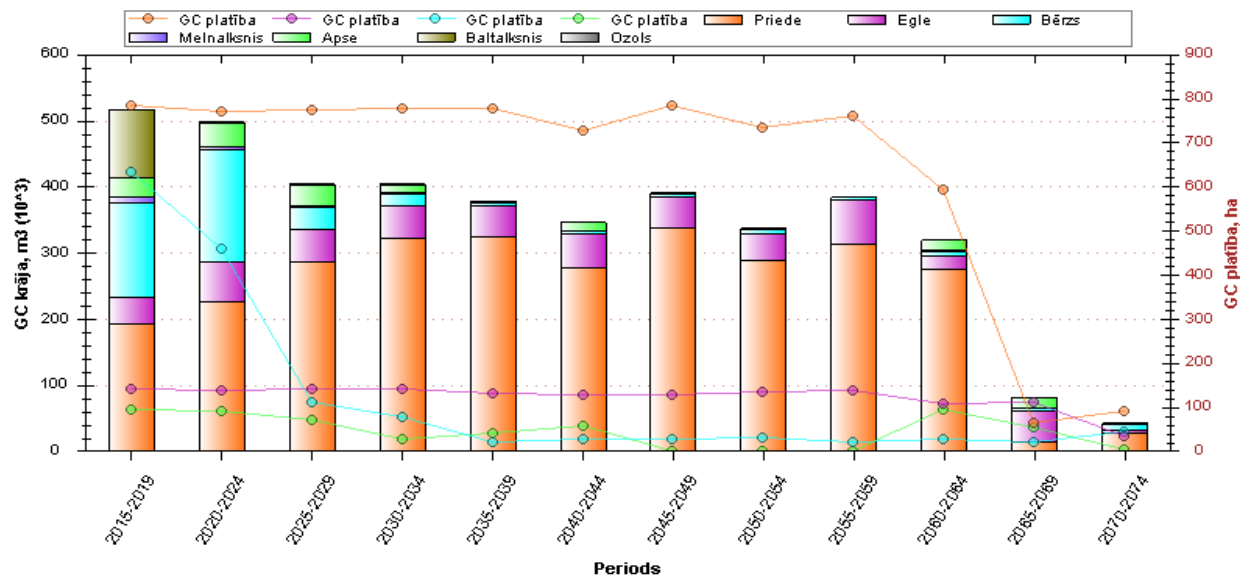
Koku ciršanas maksimāli pieļaujamais apjoms sadalījumā pa apsaimniekotājiem:

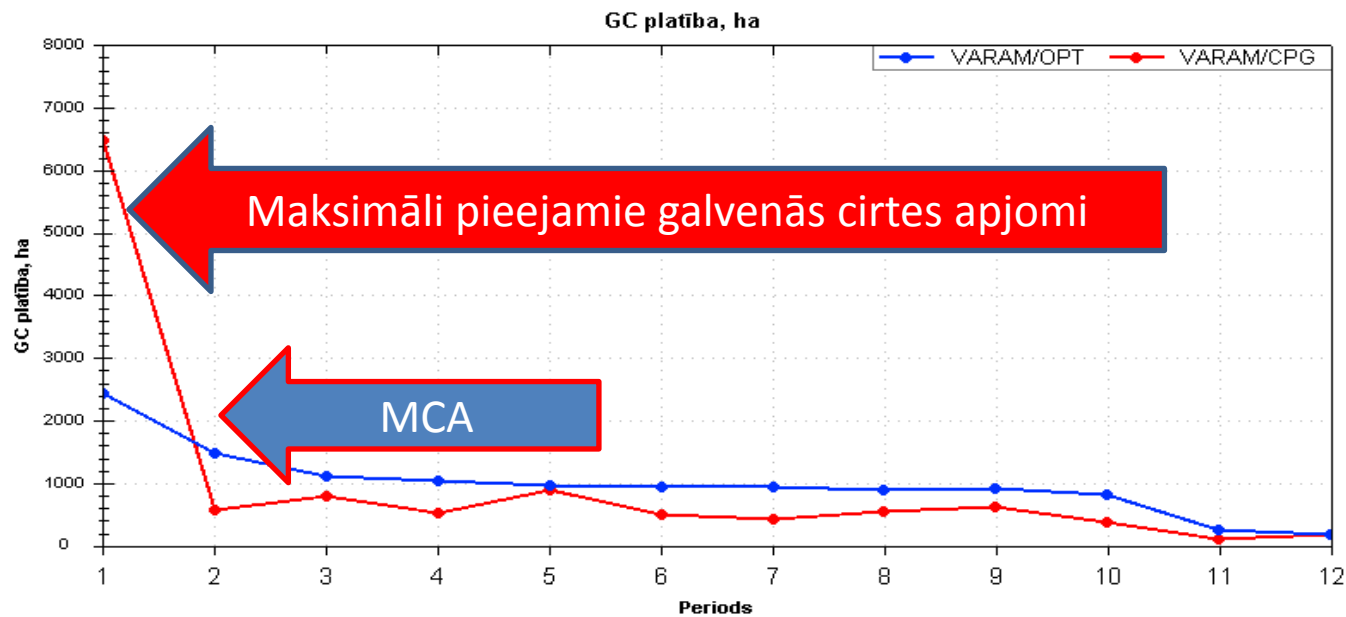
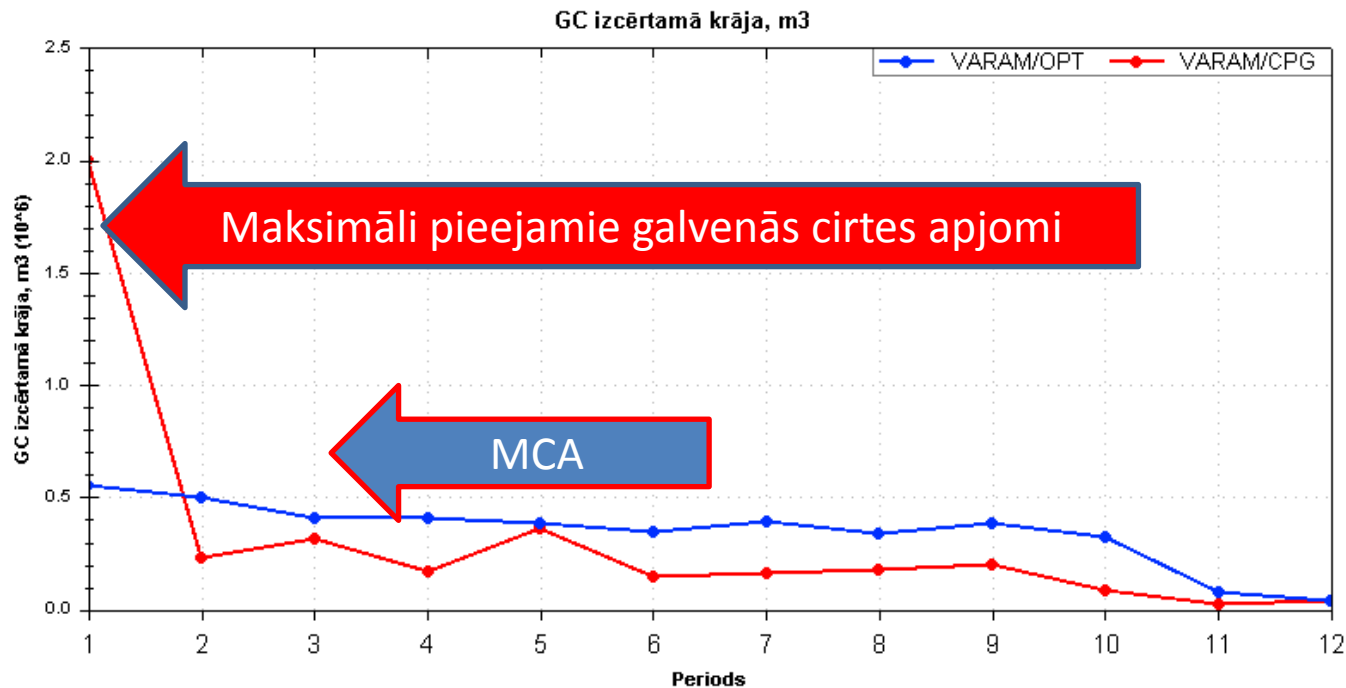
- *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valdījumā esošajos mežos.*
- Aprēķinos iekļauti 17987 ha meža.
- Aprēķinos nav iekļauti meži, kuros, aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta kopšanas cirte un galvenā cirte vai aizliegta galvenā cirte.

Prognozētā koksnes kopkrājas dinamika

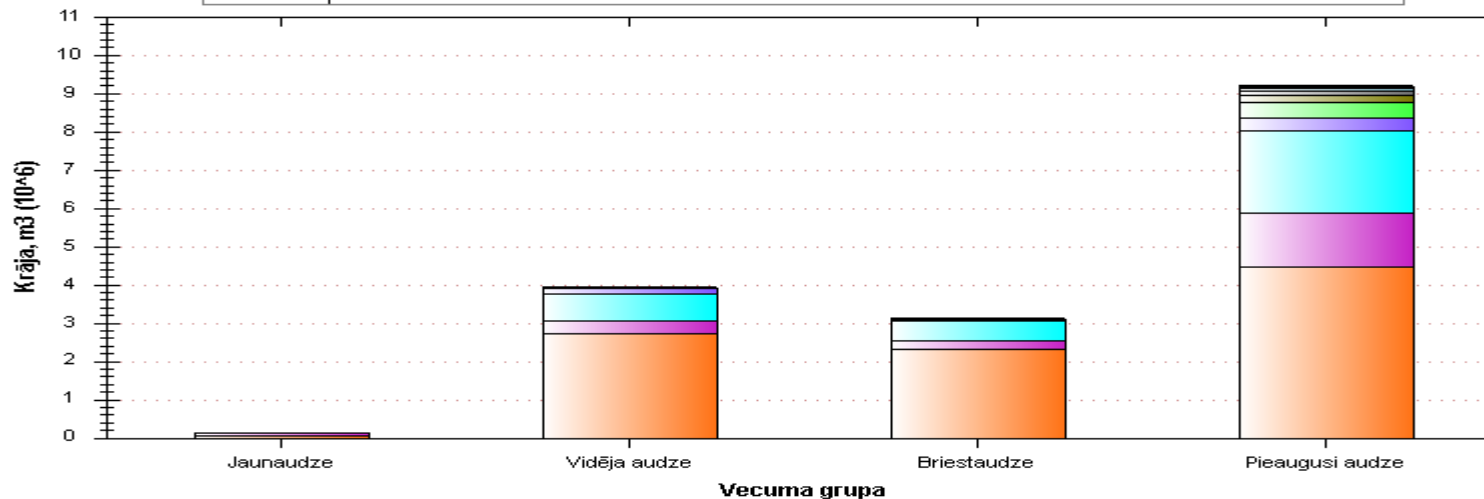
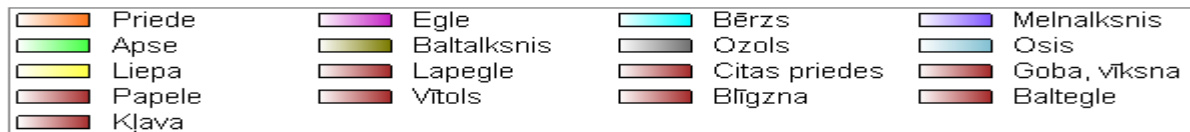

Prognozētie GC apjomi pa sugām

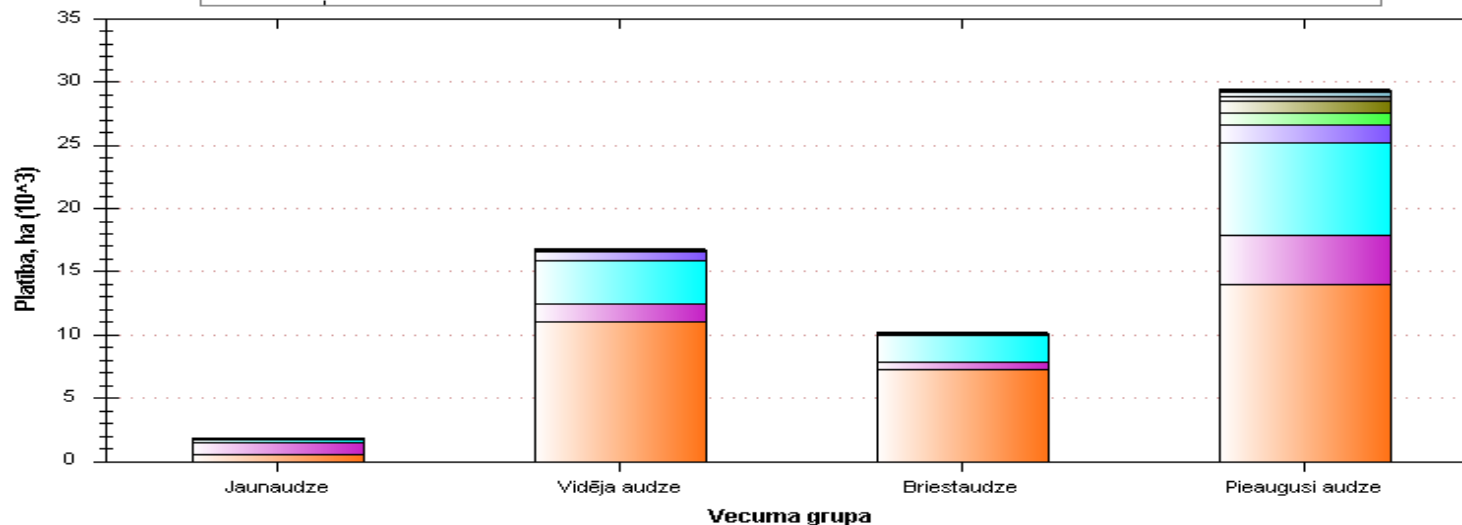
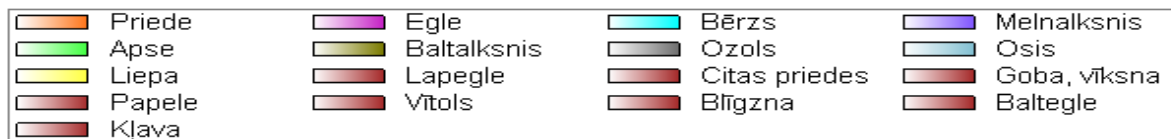

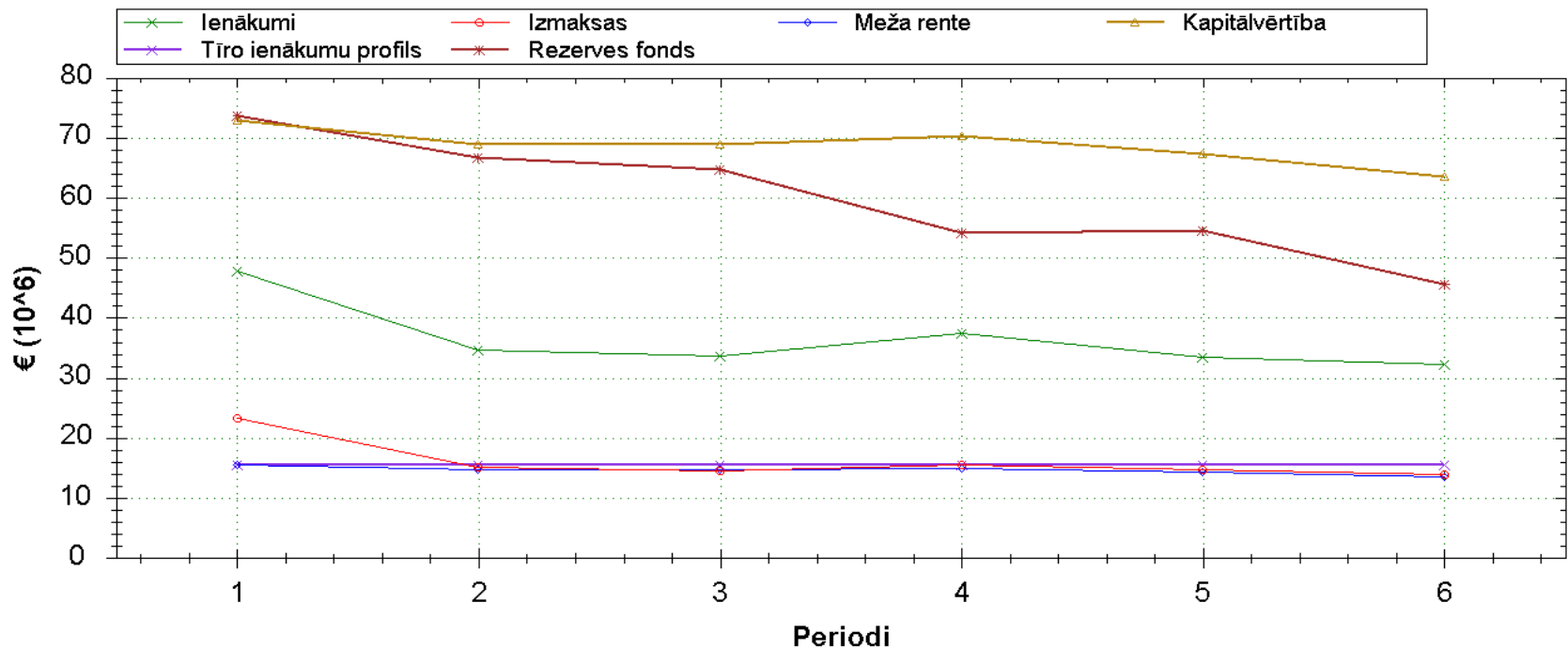
Sugu sadalījums pa vecuma grupām

Sugu sadalījums pa vecuma grupām

Kapitālvērtība

Nr	Periods (gadi)	Ienākumi (€)	Izmaksas (€)	Tīrie ienākumi (€)	Kapitālvērtība (€)	Meža rente (1g.)(€)	Rezerves fonds(€)
1	2015-2019	47 695 994	23 298 149	24 397 845	72 857 345	3 089 151	73 546 963
2	2020-2024	34 624 060	15 005 470	19 618 590	68 860 841	2 919 700	66 590 384
3	2025-2029	33 534 232	14 574 682	18 959 550	68 931 932	2 922 714	64 588 070
4	2030-2034	37 335 888	15 557 130	21 778 758	70 201 468	2 976 542	54 121 207
5	2035-2039	33 346 659	14 620 839	18 725 820	67 217 064	2 850 004	54 514 783
6	2040-2044	32 198 419	13 930 711	18 267 708	63 452 187	2 690 373	45 571 858

SECINĀJUMI

- MAC nodrošina ilgtspējīgu koksnes resursu izmantošanu;
- MAC nodrošina nodarbinātības līmeņa saglabāšanos līdzšinējā līmenī;
- MAC nodrošina CO₂ piesaistes stabilitāti;
- MAC veicina rezerves fonda uzkrāšanos LVM apsaimniekotajos mežos, bet nesekmē tā izmantošanu;
- MAC nodrošina tīrās tagadnes vērtības noturīga profila saglabāšanos ilgtermiņā LVM apsaimniekotajos mežos

PALDIES PAR UZMANĪBU!

dagnis.dubrovskis@llu.lv